

Titel: Udrag fra Journalen NB15

Citation: "Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K23", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K23*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Anne Mette Hansen; Johnny Kondrup, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2007 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-nb15-kom-shoot-nb15-624.pdf> (tilgået 20. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K23

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

◀ **Hegel og det Hegelske ... lade det med Treenigheden staa hen** : refererer til G.W.F. Hegels (49,2) kontroversielle forståelse af den dogmatiske lære om treenigheden. If. hans idealistiske filosofi ligger 'begrebet' ('der Begriff'), bestående af den abstrakt begrebslige enhed af 'det almene' ('Allgemeinheit'), 'det særskilte' ('Besonderheit') og 'det enkelte' ('Einzelheit'), til grund for al virkelighed. I § 163 i *Encyklopädie der philosophischen Wissenschaften* (63,17) forklarer Hegel disse tre forskellige aspekter således: »Der Begriff als solcher enthält die Momente der *Allgemeinheit*, als freier Gleichheit mit sich selbst in ihrer Bestimmtheit, – der *Besonderheit*, der Bestimmtheit, in welcher das Allgemeine ungetrübt sich selbst gleich bleibt, und der *Einzelheit*, als der Reflexion in sich der Bestimmtheiten der *Allgemeinheit* und *Besonderheit*, welche negative Einheit mit sich das *an und für sich Bestimmte* und zugleich mit sich Identische oder *Allgemeine ist*«, *Hegel's Werke* (15,29) bd. 6, s. 320 (*Jub.* bd. 8, s. 358). For Hegel betegner kristendom, refereret til som »die geoffenbarte Religion«, den højeste form for religiøs tænkning, da dens forståelse af guddommen korresponderer med det treleddede begreb: Faderen repræsenterer 'Allgemeinheit' (jf. § 567, i *Hegel's Werke* bd. 7,2, s. 449 (*Jub.* bd. 10, s. 455)), Sønnen 'Besonderheit' (jf. § 568, i *Hegel's Werke* bd. 7,2, s. 449f. (*Jub.* bd. 10, s. 455f.)) og Helligånden 'Einzelheit' (jf. § 569, i *Hegel's Werke* bd. 7,2, s. 450 (*Jub.* bd. 10, s. 456)). Jf. desuden *Vorlesungen über die Philosophie der Religion*, udg. af Ph. Marheineke, bd. 1-2, Berlin 1840 [1832], ktl. 564-565; bd. 2, i *Hegel's Werke* bd. 12, s. 223-247 (om Faderen), s. 247-308 (om Sønnen) og s. 308-356 (om Helligånden) (*Jub.* bd. 16, s. 223-247, s. 247-308 og s. 308-356). Det, at Hegel således sætter 'begrebet' i forbindelse med treenigheden, er formentlig, hvad SK henviser til med udtrykket 'Spilfægterier'. – **Jo jeg takker:** ironisk-foragteligt udbrud: Jo tak! – **Thesis - Antithesis - Synthesis:** fra gr. 'thésis', standpunkt, tese; antíthesis, mod- el. indsigelse, opposition; og sýnthesis, enhed, forening, sammenfatning. Selv anvender Hegel ikke ordene 'thesis', 'antithesis' og 'synthesis', men i mere populære og fejlagtige fremstillinger af hans dialektiske metode er denne metode ofte blevet beskrevet ved hjælp af disse udtryk. Til de tidligste fremstillinger af den art hører H.M. Chalybäus *Historische Entwicklung der speculativen Philosophie von Kant bis Hegel*, Dresden 1837, ktl. 461, hvorfra SK muligvis har overtaget denne forståelse af Hegels dialektiske metode, jf. Chalybäus *Historisk Udvikling af den speculative Philosophie fra Kant til Hegel*, overs. af S. Kattrup, Kbh. 1841, ktl. 462, s. 285f.: »Den første Cyclus er Symbolet for de følgende Cycler, eller egentlig: Væren, Ikkeværen og Tilværelse eller Vorden komme selv igjen tilsyne i alle de følgende Theser, Antitheser og Syntheser, kun at det skeer i bestemte Skikkelser og Udtryk« (ty. udgave, s. 300). Her benyttes de tre udtryk af SKs som gengivelse af den dialektiske bevægelse: 'Allgemeinheit', 'Besonderheit' og 'Einzelheit'.

I trykt udgave: Bind 23 side 68 linje 18